

lés zavaró hatását kiküszöbölve a gazdasági helyzetről tisztább képet adhat.

A gépi berendezés kihasználásának mértéke, továbbá a megrendelések adatai szintén értékes anyagnak mutatkoznak az adatgyűjtés szempontjából, azonban úgy ezek felvétele, mint az előzőekben már említett statisztikai anyag végleges megállapítása és a kérdőpontok végső megszövegezése csak próbafelvételek útján történhe-

tek, miután az érdekelt adatszolgáltatókkal való helyszíni tárgyalás alapján tisztázódtak a vitás kérdések.

A gyáripari konjunktúrastatisztika nagy jelentősége mellett elenyésző az a csekély munkatöbblet, melyet az érdekeltek magukra vállalni kénytelenek, s melynek a minimumra való csökkentése már az adatgyűjtés megtervezésénél is kifejezésre jut.

Bene Lajos.

A világ műselyemtermelése és műselyemkereskedelme.¹⁾

Production et commerce mondiaux de la soie artificielle.¹⁾

Az utolsó években a műselyemtermelés terén nagy lendület mutatkozik. A háború előtti termelés csaknem megtízszereződött, sőt az 1926-os termelés is több mint kétszerese az 1923. évinek.

A műselyem a természetes selyem rovására nyert teret. Míg 1913-ban a műselyemtermelés csak 40%-át tette a természetes selyem termelési adatának, a viszony ma kb. fordított. (I. sz. tábla.)

Az egyes országok műselyemtermelésének nagy megnövekedéséről II. sz. táblázatunk tájékoztat.

Táblázatunkból kitetszőleg a háború előtt Németország és Anglia állottak vezetőhelyen, az Egyesült Államok termelése aránylag csekély volt. Jelenleg az Egyesült Államok termelése messze túl-

¹⁾ A népszövetség és Wirtsch. u. Stat. adatai alapján. — *D'après les chiffres de la Société des Nations et de Wirtsch. u. Stat.*

szárnyalja a többi államokét s második helyre Olaszország került.

I. A legfontosabb fonóanyagok világtermelése.

Production mondiale des principales matières à filer.

Megnevezés <i>Désignation</i>	1913	1923	1924	1925	1926
	1 0 0 0 t.				
Műselyem — <i>Soie artific.</i>	11·2	44·0	64·2	85·7	99·5
Nyersselyem <i>Soie brute</i>	27·3	30·5	39·1	39·9	42·2
Gyapjú — <i>Laine</i>	1.473·5	1.233·5	1.273·0	1.352·9	1.388·3
Gyapot — <i>Colon</i>	4.759·1	4.214·2	5.333·7	5.961·3	

II. A világ műselyemtermelése. — *Production mondiale de la soie artificielle.*

O r s z á g — P a y s	1913	1924	1925	1926	1913	1924	1925	1926
	1 0 0 0 t.				%			
Amerikai Egyesült Államok — <i>Etats-Unis d'Amérique</i>	0·7	17·0	23·5	28·8	6·22	26·48	27·42	28·94
Olaszország — <i>Italie</i>	0·15	8·0	14·0	15·9	1·33	12·46	16·34	15·98
Németország — <i>Allemagne</i>	3·5	10·5	12·0	11·8	31·11	16·35	14·00	11·86
Nagy-Britannia — <i>Gr-Bretagne</i>	3·0	11·0	12·0	11·6	26·67	17·13	14·00	11·66
Franciaország — <i>France</i>	1·5	6·0	8·0	7·9	13·33	9·35	9·33	7·94
Németalföld — <i>Pays-Bas</i>	—	2·0	4·0	6·6	—	3·12	4·67	6·63
Belgium — <i>Belgique</i>	1·3	4·0	5·0	5·9	11·56	6·23	5·83	5·93
Svájc — <i>Suisse</i>	0·15	2·0	2·5	3·6	1·33	3·12	2·92	3·62
Japán — <i>Japon</i>	—	0·6	0·7	2·9	—	0·93	0·81	2·91
Ausztria — <i>Autriche</i>	0·7	1·0	1·5	—	6·22	1·56	1·75	—
Lengyelország — <i>Pologne</i>	—	0·85	1·0	—	—	1·33	1·17	—
Cseh-Szlovákia — <i>Tchéco-Slovaquie</i>	—	0·6	0·8	—	—	0·94	0·94	—
Spanyolország — <i>Espagne</i>	—	0·09	0·1	—	—	0·14	0·12	—
Svédország — <i>Suède</i>	—	0·07	0·07	—	—	0·10	0·08	—
Oroszország — <i>Russie</i>	—	0·04	0·03	—	—	0·06	0·04	—
Magyarország — Hongrie	0·25	0·45	0·5	—	2·23	0·70	0·58	—
Összesen — <i>Total</i>	11·25	64·2	85·7	99·5	100·00	100·00	100·00	100·00

²⁾ Ebből Magyarország 0·2 — *Dont Hongrie: 0·2.*

III. A fontosabb országok műselyemforgalma.

Trafic de soie artificielle dans les principaux pays.

O r s z á g — P a y s	Behozatal — Importation				Kivitel — Exportation			
	1913	1924	1925	1926	1913	1924	1925	1926
	t o n n a — t o n n e s							
Világadat — Données mondiales	4.117	18.437	27.274	34.108	4.117	18.437	27.274	34.108
Amerikai Egyesült Államok — <i>Etats-Unis</i>	1.045	3 233	5.684	6.664	3	254	76	305
Olaszország — <i>Italie</i>	357	697	653	814	153	5 651	8 518	11 698
Németország — <i>Allemagne</i>	1.563	1.086	2 041	4.540	797	2 348	3.797	3.661
Nagy-Britannia — <i>Grande-Bretagne</i>		4.786	5.652	1.207		3.330	3.699	3.022
Franciaország — <i>France</i>	3	1.782	1.103	1 092	497	138	711	1.127
Németalföld — <i>Pays-Bas</i>		153	286	497		2.555	3.042	5.544
Belgium — <i>Belgique</i>			151	513			3.344	3.245
Svájc — <i>Suisse</i>	265	1.454	1.246	1.010	397	1.058	1.871	2.954
Japán — <i>Japon</i>	77	407	375	1.495				
Ausztria — <i>Autriche</i>	795	533	873	857	331	774	1.075	1.513
Cseh-Szlovákia — <i>Tchéco-Slovaquie</i>		1.581	1.727	1.722		633	656	707
Spanyolország — <i>Espagne</i>		784	1.204	1.785				
Svédország — <i>Suède</i>	12	170	336	473	0	3	7	3
Kanada — <i>Canada</i>		781	954	817				
Argentína — <i>Argentine</i>		159	585	740				
Brit-India — <i>Indes Britanniques</i>		386	1.046	1 820				
Kína — <i>Chine</i>			1.654	2.627		0	0	
Magyarország — Hongrie¹⁾	¹⁾ 17	70	84	244	¹⁾ 208	295	279	201

1) Régi Magyarország. — *Hongrie ancienne.*

A külforgalomba került műselyem — ez alatt itt is csak magát a selyemfonalat értve — 1913-ban a 4 ezer tonnát alig haladta meg. 1926-ban már 34 ezer tonna műselyem szerepel a külforgalomban.

Ez azt jelenti, hogy a belföldi fogyasztás alól mentesült, kivitelre került mennyiség 1913-ban a világtermelés 37%-át meghaladta s 1926-ban is mintegy 30% volt.

A külforgalomban résztvevő fontosabb államok behozatali és kiviteli adatait III. sz. táblázatunk tartalmazza.

A behozatalban — nagy termelése dacára — az Egyesült Államoké az első hely 6.664 tonnával, ezután Németország következik 4 és félezer tonnával. Míg azonban az Egyesült Államok kivitele aránylag minimális, Németország, mint eladó állam is jelentős szerepet játszik. A behozatal tétele nagy Kínánál is (2.627 t.). Nagy-Britannia, melynek behozatala 1925-ben még az Egyesült Államokéval versenyzett, 1926-ban a vámtételek felemelése miatt leszorult az import terén vezető államok sorából.

Kivitel szempontjából Olaszország 11 ezer

IV. A külkereskedelem viszonya a termeléshez és fogyasztáshoz.

Rapport du commerce extérieur à la production et à la consommation.

O r s z á g — P a y s	Kivitel a termelés %-ában — Exportation en % de la production				Behozatal a fogyasztás ¹⁾ %-ában — Importation en % de la consommation ¹⁾			
	1913	1924	1925	1926	1913	1924	1925	1926
Amer. Egy. Áll. — <i>Etats-Unis</i>	0.4	1.5	0.3	1.1	60.0	16.2	19.5	19.0
Olaszország — <i>Italie</i>	100.0	70.6	60.8	73.6	100.0	+ 22.9	+ 10.6	+ 16.2
Németország — <i>Allemagne</i>	22.8	22.4	31.6	31.0	36.6	+ 13.2	+ 19.9	35.8
Nagy-Britannia — <i>Gr.-Bretagne</i>		30.3	30.8	26.1		38.4	40.5	+ 12.3
Franciaország — <i>France</i>	33.1	2.3	8.9	14.3	+ 0.3	23.3	13.1	+ 13.9
Németalföld — <i>Pays-Bas</i>			76.1	84.0			+ 23.0	+ 32.0
Belgium — <i>Belgique</i>			66.9	55.0			+ 8.4	+ 16.2
Svájc — <i>Suisse</i>		52.9	74.8	82.1		60.7	+ 66.5	+ 61.0

¹⁾ Fogyasztás = termelés és behozatal, levonva a kivittelt. A + jelű országokban a kivitel mennyiségileg nagyobb, mint a behozatal. — *Consommation = production et importation, défalquant l'exportation.* Dans les pays marqués par une +, la quantité des exportations était supérieure à celle des importations.

tonnát meghaladó mennyiséggel a világexport egyharmadát képviseli. Németalföldnek szintén hatalmas kivitele van (5,5 ezer t.). Utánuk Németország, Belgium, Nagy-Britannia és Svájc exportja kiemelkedő.

IV. sz. táblázatunk azt illusztrálja, hogy a fon-

tosabb termelő államokban a külkereskedelemnek minő jelentősége van.

Ami végül Magyarország szerepét illeti, megállapítható, hogy termelésünk, eltekintve az 1926. évi kedvezőtlen eredménytől, számottevő s kivite-
lünk is aránylag elég tekintélyes volt.

A fogyasztási adó alá eső cikkek termelése és forgalma.

Production et mouvement des articles soumis aux contributions indirectes en Hongrie.

Megnevezés Désignation	Egység — Unité	Időszak — Epoque	Termelés —	Termelés + behozatal — Production et importat.	Belföldi fogyasztás — Consommation intérieure	Belföldi fogyasztás + adómentes kivitel — Consommation intérie. et export. exemples d'impôt.	Termelés —	Termelés + behozatal — Production et importat.	Belföldi fogyasztás — Consommation intérieure	Belföldi fogyasztás + adómentes kivitel — Consommation intérie. et export. exemples d'impôt.
			1	9	2	6	1	9	2	7
Cukor — <i>Sucre</i>	q	X.	631.778	632.023	80.833	199.848	613.368	613.472	86.767	195.268
		XI.	597.077	597.360	92.180	215.371	633.861	634.473	94.084	199.963
		XII.	162.472	162.558	85.223	163.752	278.452	279.041	93.741	219.54
		IX.—XII.	1,592.844	1,593.479	324.403	710.949	1,663.900	1,665.231	349.835	737.291
Sör — <i>Bière</i>	hl	X.	35.308	35.308	35.308	35.308	35.018	35.075	34.796	35.075
		XI.	69.482	69.482	69.418	69.482	51.645	51.675	51.550	51.675
		XII.	80.730	80.730	80.730	80.730	60.408	60.437	60.280	60.437
		IX.—XII.	237.623	237.623	237.559	237.623	171.116	171.232	170.671	171.232
Benzin — <i>Benzine</i>	q	X.	—	4.984	29.595	29.595	—	4.136	39.716	39.716
		XI.	—	3.336	28.294	28.294	—	3.242	34.372	34.372
		XII.	—	2.786	23.847	23.847	—	23.563	32.053	32.053
		IX.—XII.	—	14.455	112.220	112.220	—	34.245	147.329	147.329
Petróleum — <i>Pétrole</i>	q	X.	—	8.200	62.056	62.056	—	9.006	69.522	69.522
		XI.	—	11.920	60.532	60.532	—	10.854	71.309	71.309
		XII.	—	12.453	58.907	58.907	—	22.468	59.426	59.426
		IX.—XII.	—	39.991	234.399	234.399	—	51.339	262.611	262.611
Gázolaj és vulkánolaj <i>Huile de gaz et huile volcan.</i>	q	X.	—	4.168	20.820	21.604	—	3.173	19.076	19.076
		XI.	—	2.765	20.360	20.512	—	2.867	20.742	20.742
		XII.	—	2.538	18.188	18.402	—	4.687	17.039	17.154
		IX.—XII.	—	12.982	79.957	81.261	—	12.452	75.915	76.030
Kenőolaj — <i>Huile à graisser</i>	q	X.	—	3.195	13.170	16.496	—	16.412	14.715	14.715
		XI.	—	2.840	11.140	14.119	—	1.260	9.642	10.580
		XII.	—	3.788	11.040	15.287	—	10.565	12.741	13.840
		IX.—XII.	—	14.759	47.936	61.010	—	32.660	53.268	56.059
Egyéb ásványolajtermek — <i>Autr. product. d'huile minérale</i>	q	X.	—	47.099	5.803	5.804	—	81.140	6.770	6.770
		XI.	—	36.584	4.068	4.168	—	26.533	3.423	3.446
		XII.	—	74.824	3.247	3.265	—	6.228	3.075	3.075
		IX.—XII.	—	186.922	17.009	17.128	—	119.769	17.653	17.676
Gyufadoboz, tok, — <i>Boîte à allumettes</i>	1000 db pièces	X.	28.625	29.114	30.312	30.312	32.941	32.942	34.859	34.019
		XI.	27.543	27.665	30.880	30.895	34.410	34.447	31.071	31.071
		XII.	26.260	26.311	27.591	27.591	27.280	27.282	25.985	25.985
		IX.—XII.	107.608	108.344	116.811	116.826	123.552	123.599	131.822	131.922
Gyújtószerszám — <i>Briquet</i>	"	X.	12.732	17.275	9.413	14.300	42.885	47.196	9.155	39.098
		XI.	31.536	37.642	11.248	37.785	58.026	65.345	14.542	55.960
		XII.	3.696	9.987	9.457	11.335	48.290	58.228	13.796	35.405
		IX.—XII.	55.022	75.683	37.162	74.013	159.283	185.019	45.929	150.142
Tűzkő — <i>Silex</i>	kg	X.	—	1.15	1.15	1.15	—	0.03	0.03	0.03
		XI.	—	2.31	2.31	2.81	—	—	—	—
		XII.	—	0.03	0.03	0.03	—	0.44	0.44	0.44
		IX.—XII.	—	3.49	3.49	3.49	—	1.52	1.52	1.52
Szivarkahüvelydoboz <i>Boîte à tubes à cigarette</i>	db pièces	X.	539.504	539.504	531.658	531.658	535.580	535.580	566.850	566.850
		XI.	624.580	625.060	617.000	617.000	556.940	563.660	558.520	558.520
		XII.	644.463	656.331	652.848	652.848	548.700	553.620	549.375	549.375
		IX.—XII.	2,300.787	2,313.235	2,291.491	2,291.491	2,140.570	2,152.210	2,179.815	2,179.815
Szivarkapapírcsomagocskák — <i>Paquet de papier à cigarette</i>	"	X.	8.573.920	8.573.920	8.737.407	8.737.407	9.102.150	9.162.150	8.966.200	8.966.200
		XI.	8.949.600	8.949.600	8.693.200	8.693.200	7.987.900	7.987.900	8.587.300	8.587.300
		XII.	8.220.007	8.220.007	8.914.700	8.914.700	7.484.200	7.484.200	7.525.600	7.525.600
		IX.—XII.	32.686.577	32.686.577	33.369.257	33.369.257	33.921.550	33.921.550	34.275.100	34.275.600